Organisationsberetning 1975.

En partisekretærs ønskedrøm - det er et landsmøde, hvor der kan meldes om fremgang i medlemstal på baggrund af valgfremgang.

Det er 18 år siden - i 1957 - at det sidst skete.

Det er 11 år siden - i 1964 - at Venstre sidst havde fremgang i medlemstal.

Venstre har i dag 113.121 medlemmer. Det er 572 flere end sidste år. Det er værd at lægge mærke til, at, Venstre er det første større parti, der har brudt den medlemstilbagegang, der har præget partierne gennem en snes år.

Socialdemokratiet har netop holdt årsmøde. De havde i fjor en tilbagegang på 10.000 medlemmer. Det kaldte de en stabilisering. Uden spor form for drilleri vil jeg sige, at Venstre ikke behøver at pynte på tallene. I det man kalder gamle dage, havde Socialdemokratiet stort set 100.000 flere medlemmer end vi. I dag er afstanden kun 7.000 med lemmer. Tilnærmelsen er ikke sket i kraft af, at vi er gået frem og Socialdemokratiet tilbage - Venstre har bare på 10 år tabt

55.000 medlemmer - men i kraft af, at Socialdemokratiets medlemsmæssige medgang har været så meget større.

En fare for folkestyret.

Den fortsatte medlemsmæssige udvikling i de danske partier - vi kan for en gangs skyld holde Venstre uden for - er en beklagelig kendsgerning. Ikke blot for partierne, men simpelthen for det danske folkestyre. Tilstande, hvor der vel er mange, der stemmer ved valgene, men kun få, der er villige til at gøre et stykke politisk arbejde, passer ikke til det danske folkestyre.

For bare 10 år siden var der 20 % af de danske vælgere, der var med i en vælgerorganisation. Nu er tallet reduceret til 8 %.

Færre og færre af vælgerne har fuld politisk indflydelse. Kun hvis man er medlem, har man indflydelse på opstillinger og på politiske beslutningsprocesser. Den voksende passivitet er en farlig udvikling i et folkestyre som det danske. Det betyder, at færre og færre træffer beslutning om mere og mere.

Derfor skal det være mit håb, at medlemsudviklingen ikke blot skal vende for Venstre som det er sket, men også for andre partier. Et stærkt folkestyre forudsætter, at vælgerne er politisk aktive. Det er vigtigt, at det ikke er de få, men de mange, der er med til at træffe de politiske beslutninger.

Fremgangen på øerne.

Men tilbage til Venstres situation. Vi har fremgang i år. Den skal vi takke øerne for. I Jylland har der været en tilbagegang på 66 medlemmer, på øerne en fremgang på 635 medlemmer. Det betyder, at Jylland nu har 77.618 medlemmer og øerne 40.494 medlemmer. Fyn fører, når det gælder fremgangen. Her har der været et plus på 353 medlemmer, Vejlen amt har haft en fremgang på 247 medlemmer, Sønderjylland en fremgang på 232 medlemmer, hovedstaden en fremgang på 137 medlemmer, Københavns amt en fremgang på 123 medlemmer og Nordjyllands amt en fremgang på 103 medlemmer.

Af kredse med fremgang på over 100 medlemmer kan nævnes Holstebro med 222, Fåborg med 159, Juelsminde med 118 og Vordingborg med 112.

En række kredse har haft en fremgang på over 50 medlemmer. Det er Tønder, Fredensborg, Sæby, Østre Storkreds, Silkeborg, Otterup, Nykøbing F1. , Middelfart, Helsingør, Fredericia, Hobro, Give og Ribe.

Organisationsprocenterne.

Når vi år efter år har måttet melde om tilbagegang i medlemstal
let, har vi haft en - omend besk - trøst i en stigende organisationsprocent, altså i en stigende del af organiserede vælgere
i forhold til stemmetallet. Det hang ikke sammen med stigende medlemstal men derimod vi tabte flere stemmer end medlem
mer. Vi kunne sige, at vi var Danmarks stærkest organiserede parti - og det stod da også 20 år i træk som overskrift på landsmøde-beretningerne.

Den overskrift kan ikke bruges i år. Trods medlemsfremgangen er vi nået ned på en - organisationsprocent på 15,9. Sidste år var den på 30,1. Efter valget havde de konservative en organisationsprocent på 64. Her kan vi ikke være med! Dette være sagt helt uden misundelse.

For et år siden var der tre kredse, der havde en organisationsprocent på over 50.

I år må vi nøjes med at konstatere, at vi har en organisationsprocent på over 30 i fire kredse. Det er Morsø, Nykøbing S., Rødding og Ringkøbing.

For Jylland er organisationsprocenten 19,5 og for øerne 12,0.

Foreningssammenlægningerne.

Efter kommunesammenlægningerne i 1970, skete der en række fore-
ningssammenlægninger. Jeg kan nævne, at antallet af foreninger på 10 år er gået ned med næsten en trediedel. I dag har Venstre 1070 foreninger. Det er kun 12 færre

end i fjor. Sammenlægnings- tendensen er standset, der er endda klare tegn på, at man flere og flere steder er ved at decentralisere. Ud fra det synspunkt, at de alt for store kommuneforeninger ikke fremmede tankerne om det nære samfund.

Frem- og tilbagegang i de enkelte amter.

Hvis man tager den procentvise medlemsfrem- og tilbagegang i de enkelte amter ser resultatet sådan ud.

Hovedstaden fører med en fremgang på godt 25 %. Der skulle nu heller ikke så meget til. Dernæst følger København amt med 9,6,

Sønderjylland med 3,5, Vejle med 3,4, Fyn med 3,1, Frederiksborg med 1,5, Storstrøms med 1,0, Nordjylland med 0,7, Bornholm

med 0,6 og Roskilde med 0,2 %.

Når det gælder tilbagegangen ser rækkefølgen sådan ud: Århus med 0,4 %, Vestsjælland med 1,4, Ribe med 1,5, Viborg med 1,7 og Ringkøbing med 2,2 %.

Valget.

En omtale af valget og dets resultat hører til i en landsmødeberetning. Den skal blive kortest mulig.

Der er grund til at yde anerkendelse for den indsats, der blev gjort rundt om i landet under valgkampen. Der blev slidt - og med større begejstring end vi har oplevet længe.

Valget slog fast, at vælgervandringerne fortsat er store, og at valg kan være et spørgsmål om at eksistere. Hvem havde for bare 10 år siden troet, at f. eks. Det konservative Folkeparti i opinionsundersøgelser ville nærme sig valglovens spærregrænse. Derimod var der mange, der dengang betragtede Venstre som den syge mand i dansk politik, Venstre var partiet, som det kun kunne gå tilbage for, fordi Venstre havde sin tilslutning i vigende befolkningsgrupper. Vi blev dømt døende af Hartvig Frisch allerede i trediverne og af radikale og konservative i tresserne og begyndelsen af halvfjerdserne.

Derfor vandt vi valget.

Og så oplevede vi valgdagen i januar. En valgdag, der slog fast, at Venstre var blevet det folkeparti, som Venstre altid havde ønsket at blive. Hvis nogen for blot fem år siden ville have spået, at Venstre ville vinde 20 mandater, at Venstre ville blive næststørste parti i København og Københavns amt og i mange tilfælde største parti i udviklingsområderne, ville man have rystet på hovedet.. Men det skete. Og hvorfor?

Vi kan med al mulig grund pege på, at Venstre i situationen havde manden, der kunne se Venstres muligheder og som greb dem.
Vi kan også pege på den tillid, som Venstres regering og Venstres folketingsgruppe var med til at sprede om Venstre.
Men det skyldtes også noget andet: at Venstre kunne holde sammen i de vanskelige år, hvor vi kunne have været truet med udslettelse. De tusinders trofaste arbejde skal også nævnes som en årsag til, at Venstre fik sit store valg. Uden den indsats havde Venstre stået i samme fortvivlede situation som andre partier gør i dag. For det viste sig jo ved valg efter valg, at myten om, at Venstres vælgere skulle være særligt trofaste, ikke var rigtig.
Der er ingen tvivl om, at den indsats, Venstre har gjort gennem en række år, havde skabt respekt om Venstres arbejde. Venstre havde opsparet good-will, der bare ventede på situationen, hvor den kunne udbetales. Mange vælgere fandt tidligere, at Venstre var et kedeligt, lidt støvet parti. Under Venstres regeringsperiode opdagede de Venstre som et parti, der talte, så det kunne forstås.
I dag opfattes Venstre ikke som et kedeligt parti. Nu er det snarere blevet lidt mondænt at slutte sig til Venstre.
Hele året én valgkamp.
Arbejdet i Venstres organisationer var i 1974 naturligvis præget af, at vi havde regeringen. Det betød, at det næsten føltes, som om hele året var én lang valgkamp, hvad det jo også var. Det betød, at vi i meget høj grad måtte bruge kræfterne på de ydre linier og samtidig forsømte lidt på de indre. Jeg tænker bl. a. på organisationsuddannelsen.
Venstres udvalg gennemførte gennem året et udmærket arbejde. Det fortjener at nævnes, at det kommunalpolitiske udvalg tog initiativ til en nærmere kontakt mellem vore folketingsmedlemmer og vore kommunalpolitikere. Det skete bl. a. gennem en såkaldt borgmesterkonference. Der er ingen tvivl om, at denne kontakt har været forsømt. Det er kun fem år siden, at det blev vedtaget, at Venstre også skulle nedsætte lokale oplysningsudvalg. Det er oplysningsudvalgenes opgave at stå for den politiske og organisatoriske uddannelsesvirksomhed. Lands-oplysningsudvalget har uddannet over 60 organisations-instruktører. Mange steder bruger man dem og har stor glæde af det. Desværre er der hele amter, hvor instruktørerne ikke har været brugt, selv om det ikke har manglet på tilbud. Vi har lidt for mange steder lidt for træge bestyrelser,

der ikke ser nytten af en uddannelsesvirksomhed inden for deres egen forening.
Venstres udvalg.
Lønmodtagerudvalget er et af Venstres ældste udvalg. Da det startede, var det lidt af et særsyn, at der sad lønmodtagere i bestyrelserne. I dag er der næppe mange bestyrelser, hvor der ikke er lønmodtagere - ja mange steder er de i flertal. Sigtet med udvalgets arbejde er derfor i nogen grad blevet et andet. Det er blevet en væsentlig opgave gennem møder og studiegrupper at dygtiggøre
at tegne yderligere 5.000 abonnenter. Det ville pynte på regnskabet, og det ville forhåbentlig være til glæde for de nye abonnenter.
Arbejdet i foreningerne.
Vi hører fra mange sider, at Venstre i dag er det parti, der har den stærkeste organisation. Det skal jeg ikke prøve at vurdere, men apparatet fungerer da.
Jeg tør hævde, at der på en række områder er sket en omfattende effektivisering.
Vi kan tydeligt mærke, at der sker en betydelig fornyelse - og også foryngelse - blandt foreningslederne. De er hentet ind i arbejdet ikke mindst gennem oplysningsudvalgene.
Man arbejder mange steder særdeles energisk, planlægger arbejdet i god tid, og gør en personlig indsats for at drage nye ind i arbejdet. Vi præsenteres også for mange gode nye ideer.
Trods medlemstab tror jeg aldrig, at der har været så mange aktive medlemmer i Venstre, som der er i dag.
Alligevel vil jeg sige, at vi nødvendigvis må forstærke organisationsuddannelsen. Vi må skole vore medlemmer, give dem Venstres argumenter.
Trods massemedier er der stadig intet, der betyder så meget som den personlige påvirkning.
Vi skal have medlemmer, aktive medlemmer. En organisations styrke afhænger ikke af, hvor stort dens totale medlemstal er, men derimod af, hvor mange aktive medlemmer, den har.
Vi er kommet et stykke på vej med instruktør-uddannelsen, men der mangler stadig meget, før man kan sige, at mulighederne er udnyttede.
interesse.
Det er meget vigtigt, hvem vi vælger til foreningsledelserne. Vi skal kun vælge de aktive. De passive må erstattes med nogle, der vil tage fat og ikke blot sidde på en

tillidspost.
Heldigvis er der mange steder og ikke mindst hos yngre medlemmer ved at blive oparbejdet megen utålmodighed over manglende aktivitet. Vi har lov at tro, at den vil give sig positive udslag.
1965 - 1975.
Det er i år 10 år siden, at Poul Hartling afløste Erik Eriksen som Venstres formand. Der er sket noget i den tid. Talmæssigt er vi gået tilbage fra
168.000 til 113.000 medlemmer, mandatmæssigt frem med seks. Det er de kolde tal. Politisk er der langt fra 1975 til 1965. Dengang var Venstre et parti i strid med sig selv, et parti, man kun gav kort levetid. Der er blevet slidt i Venstre i de år. Det har nok betydet, at Venstre klarede sig bedre, end vi ellers havde gjort.
Politisk er Venstres situation i dag en helt anden, end den var i 1965.
Debatarbejdet i Venstre.
Noget af det vigtigste, der udsprang af Venstres truede situation i 60'erne, var uden tvivl det debat-arbejde, der blev startet. Det skete allerede omkring 1961, hvor bl. a. Poul Hartling var med til at sætte det i gang. Man ville skabe et aktivt parti. Venstre skulle være mere end en folketingsgruppe og et landsmøde, Venstre skulle være de mange. Derfor begyndte man at sende programudkast ud til foreningerne. Intet program er siden blevet til, uden at Venstres
medlemmer har kunnet få indflydelse på det.
Med de ide-debatoplæg, som skal til en første behandling på dette landsmøde, er Venstres gået et skridt videre. Nu er det ikke blot et tilbud om at være med til at udforme et program, nu er det et tilbud om at være med i en ide-politisk debat. Om denne debat og den konference, vi skal have i februar næste år, så vil føre til udarbejdelsen af et nyt principprogram, må vi senere tage stilling til.
Venstre har gjort dagens gerning i dansk politik - også på det seneste.
Venstres ideologi.
Men vigtigere end noget andet er det sikkert for Venstre at gøre op, hvad det vil sige at være liberal. Danske vælgere skal vide, at det ikke blot er socialister, der har en ideologi. Hvad vil vi med vort samfund?
Det må vi gøre os klart, hvis vi stadig skal være det ledende liberale parti.
Derfor er det også så rigtigt og så vigtigt, at Venstre sætter idedebatten i gang og netop nu.

Hvis vi til sin tid kan formulere vore debat-oplæg i et sprog, der forstås, vil det kunne få stor betydning for Venstre.
Vi fik vor fremgang ved valget på tillid til vore personer og på tilslutning til en aktuel økonomisk politik. Men vore nye vælgere stemte næppe på Venstre, fordi Venstre var et liberalt parti eller fordi Venstre havde et særligt samfundssyn. Venstre har nok bedre end andre ikke-socialistiske partier bevaret skæret af at have en ideologi, men den står nok ret diffust - også for os selv. Derfor er det så vigtigt, at vi i hver eneste kreds, hver eneste kommune, sætter debat-arbejdet i gang.
i gang. Det er ingen let opgave, men den er nødvendig.
Hovedsigten med ide-debatarbejdet er naturligvis at formulere Venstres syn på den langsigtede politik, men vi lægger også vægt på, at Venstre skal være partiet, hvor man kan få indflydelse. Med eller uden medlemskort.
Venstre er alternativet.
Venstre vandt valget, men vi tabte regeringsmagten. Er det hele så ikke spildt, vil nogen spørge?
Jeg mener så afgjort nej. Venstre har i dag en helt anden placering end for to år siden.
Vi er alternativet - det saglige alternativ. Vi har med ét spring genvundet vor placering indtil 1957 - den placering som heller ikke mange af Venstres folk troede på, at vi kunne få igen.
Vi har i dag uden diskussion den bedste folketingsgruppe. Da valget blev udskrevet var der en del af vore folk, der med tanke på den ventede mandatgevinst nærmest med et suk sagde: vi får aldrig så god en folketingsgruppe, som da vi var 22. Folketingsgruppen.
Og hvad skete? Vi har i dag en folketingsgruppe, hvis ekspertise vel aldrig har været større. Det blev på ingen måde en dårligere gruppe end den tapre lille skare, der sled i Venstre-regeringens tid." Det var ikke sådan, at dem, der havde været ministre, satte sig tilbage i deres stole igen efter valget. Nej, de gav plads for dem, der sled hårdt på væsentlige poster, mens Venstre-regeringen sad. De yngre skulle ikke bare slide, de skulle frem.
Vi har rundt om i landet en række dygtige kommunalfolk, som lokalt er med til at skabe respekt om Venstre. Det kan ikke være et
færre og færre.

Det kan betyde udslettelses-risiko for gamle etablerede partier, men det kan også betyde chancer. Den politiske kamp bliver hård som aldrig før. Det drejer sig ikke længere blot om at vinde eller tabe et par mandater. Det er eksistensen, der står på spil. Intet mindre.

Venstres historiske chance.

Nej, valget blev ingen forsikring for Venstre, men en stærkt forbedret placering i en tid, hvor det afgøres, hvilke partier, der skal bestå i de kommende år.

Venstre har ingen venner i dansk politik - det har man kun, når man er i taberens position. Ingen står parat til at give os noget Hvad vi skal nå, skal vi nå ved egen hjælp. Der er hverken råd ti at hvile på laurbær eller tid til at tage et pusterum. Det er nu og nu, det gælder.

En god politik og en effektiv organisation er det, vi skal skabe. Det er den bedste forsikring for et parti.

Skam få os, hvis vi ikke udnytter Venstres historiske chance.